

Hlavní cenu v mezinárodní soutěži Quarry Life Award získal opět český tým

Text: Kristýna Šebková, Hana Michalíková

Ve středu 5. 12. se v Bruselu uskutečnilo mezinárodní vyhlášení 4. ročníku soutěže Quarry Life Award. Soutěž vyhláší každé 2 roky skupina HeidelbergCement. Posledního ročníku soutěže se zúčastnilo 25 států z celého světa s více než stovkou projektů s tématem ochrany biodiverzity. V lomech a pískovnách v ČR a SR se na soutěži společně podílí společnosti Českomoravský cement, a.s., a Českomoravský štěrk, a.s.

Projekty mohly zvítězit v šesti kategoriích, kromě toho bylo možné vyhrát i cenu hlavní. Tu si podruhé od počátku soutěže v prostředí obtížné konkurence ostatních zahraničních projektů odnesl český čtyřčlenný tým z Brna, který byl oceněn za výzkumný projekt **Sezónní aktivita včelstev ve vztahu k biodiverzitě lomů**. Tým si kromě trofeje s vázkou odvezl z Bruselu také šek na 30 000 eur.

Členové vítězného týmu Lubomír Tichý, Peter Dundek, Lucie Růžičková a Stanislava Švédová jsou z neziskové organizace **ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády**, která kromě mnoha jiných aktivit provozuje také oblíbené

brněnské Lamacentrum Hády. Hlavní zkoumanou lokalitou výzkumného projektu byl aktivní vápencový lom Mokrá. Referenčními lokalitami byly kulturní krajina u obce Lažánky ležící západně od Veverské Bítýšky a dále už 20 let neaktivní a již zrekultivovaný vápencový lom Hády.

Nejdůležitějšími cíly projektu bylo posouzení potravních zdrojů pro hmyzí opylovače v lomech a jejich okolí, dále zdali jsou měřitelné rozdíly mezi jednotlivými třemi vybranými lokalitami, tzn. aktivním a opuštěným lomem a kulturní krajinou, jestli může sezónní aktivita včelstev včely medonosné indikovat hustotu populací samotářských včel a zda

▲
Speciálně upravené úly v blízkosti aktivního lomu Mokrá. Foto archiv ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády

a jakým způsobem lze měřit aktivitu samotářských včel. V neposlední řadě se výzkumný tým zaměřil i na analýzu medu a zda jeho kvalitu odráží vlastnosti okolního prostředí.

Závěry projektu jsou jasně formulované, přenositelné, inovativní, aplikovatelné kdekoliv na světě a přispívají navrženými opatřeními ke zkvalitnění biologických rekultivací. Projekt ukázal, že pro podporu hmyzích opylovačů je spíše než výskyt vzácných rostlin důležité dostatečné zastoupení běžných kvetoucích druhů, mezi něž patří vrba jíva, (planě) ovocné stromy či lípa srdčitá a velkolistá. Výsledky sledování hmotnostních přírůstků včelích úlů pomocí nainstalovaných vah pod každým včelím úlem dobře odrážely danou strukturu krajiny a její druhovou pestrost.

Ze závěrečné zprávy projektu vyplývá, že analogicky reagovaly i samotářské včely, třebaže byly citlivější na nedostatek potravy a používání

pesticidů v kulturní krajině. Proto jsou jejich pozdně jarní populace ohroženější než sociálně žijící hmyz. Zajímavým výsledkem bylo i zjištění přítomnosti tepelného ostrova v okolí aktivního lomu Mokrý, který ovlivňuje fenologii kvetoucích druhů, a jenž pomohl srovnání rozdílu začátku vegetační sezóny mezi lomem Hády a Mokrý. Ke sledování hnízdní aktivity samotářských včel byly týmem vyvinuty speciální pasti standardizovaného vzhledu s jednoduchou výrobou a instalací.

Tým pod vedením Lubomíra Tichého na předávání cen v Bruselu

Úly umístěné v bývalém lomu Hády. Foto archiv ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády

www.quarrylifeaward.cz

Mezinárodní vyhlášení cen za 4. ročník soutěže se opět uskutečnilo v Belgii

Projekt našich mladých výzkumníků Šimona Zemana a Jakuba Váchy s názvem **Jak geodiverzita ovlivňuje méně známé skupiny bezobratlých a ekosystémy pískoven** byl nominován na vítěze kategorie Studentský projekt. Tito dva středoškoláci se v národním kole soutěže umístili na 1. místě kategorie Výzkumných projektů.

První místo v kategorii Studentský projekt v mezinárodním kole nakonec získali studenti z Turecka s projektem **Nový přístup v sadbě bylin a keřů v lomu Bozalan**. Turečtí studenti se hned zpočátku rozhodli pro inovativní přístup a osázení etáží a dna lomu vyřešili pomocí kombinace vertikální a horizontální výsadby. Pro vertikální výsadbu použili léčivé byliny, jako je tymián, echinacea, meduňka, jablečník či šalvěj, pro horizontální pak

semenáčky borovice kalabrijské či rohovníku. V průběhu projektu čelili mnoha problémům, které museli vyřešit a v konečné fázi se sami podíleli na praktické realizaci projektu přímo v prostředí lomu.

Česká republika opět potvrdila status nejuspěšnější země v soutěži. Od prvního ročníku ČR získala dvě hlavní ceny, jedno vítězství v kategorii a celkem tři nominace na vítěze. Tyto výsledky potvrzují vysokou kvalitu českých projektů a obdivuhodný zápal našich soutěžících.

V průběhu posledních čtyř ročníků Quarry Life Award bylo podáno více než 1400 návrhů projektů, z nichž více než 370 bylo vybráno k realizaci. Těchto projektů se zúčastnilo téměř tisíc soutěžících a podílely se na nich tisíce dalších lidí. Během této doby byli národní a mezinárodní vítězové odměněni cenami v hodnotě více než 1 milion eur.

Vyhlášením vítězů vše nekončí. V roce 2019 budou vybrané české týmy pokračovat na svých projektech a dále je rozvíjet.

Gratulujeme všem vítězům a těšíme se na další spolupráci s týmy.

Informace o národním i mezinárodním vyhlášení a blogy projektů lze nalézt na webu soutěže www.quarrylifeaward.cz. ■

